

Den klimatsmarta klubben

Det är en fråga om...

...attityd

Svårare än så är det inte.

Med flyghobbyn blir det mindre av...

...och mer av...

...samt...

Men sen!

Mot flygfältet....

Vad kan man göra på fritiden?

Sportbil som hobby

Alfa Romeo GTV 3.0 V6 på 218 hk

- ca 0.9 liter per mil, 600 mil om året, avställd oktober – mars
- grymt opraktisk men väldigt rolig att köra
- rostar gärna = ingen vinterbil, vårdas ömt

Alfa Romeo GTV kör man för att det är så himla kul, det är ingen bruksbil.

Segelflyg och sportbil

- vi körde generellt mindre (inget eget flygplan)
- samåkte mer till flygfältet
- nyttjade bilpool oftare (moderna och ofta sprillans nya bilar)
- inget okynneskörande (eller kanske endast det) eftersom det var en sportbil

Segelflyg och sportbil som hobby

- sportbil och landa ute?
- sportbil och eget flygplan?
- sportbil och ta med ett klubbplan till annan klubb?
- sportbil och dragkrok...?

Krångligt och opraktiskt med sportbil i dessa sammanhang.

Segelflyg som hobby 2.0 – eget plan

Segelflyg som hobby 2.0 forts – ny bil

Segelflyg som hobby 2.0 forts – ny vagn

Segelflyg (eget plan) och diesel-Kia

- påställd året runt
- bruksbil = används av ren bekvämlighet i ur och skur
- genererar betydligt med okynnesåkande inte relaterat till hobbyn
- ganska dåliga på att erbjuda skjuts, märkligt nog

Segelflyghobbyn är transportintensiv

Bil	Liter/mil	Km per år	Gram CO2 per km	Kg CO2 per år	Differens i kg
Alfa GTV	0,9	6000	278	1668	
Kia Cee'd	0,6	20000	119	2380	712

Och konsumtionsintensiv:

- nyttillverkad vagn från Polen
- nytt kapell från Slovenien
- nytt si och nytt så

(Den faktiska koldioxidmängden per km är större)

Några observationer

- till och från flygfältet, 83 km enkel resa, omfattning beroende på om vi sover över eller inte, eller när vädret tvingar hem oss i förtid samt under vinterhalvåret för arbetet med årstillsyn av alla plan
- till och från centrala Enköping, 13 km enkel resa, för att handla mat eller köpa färdigmat till middagen
- på flygfältet: rangering av planet, när man glömt något uppe vid hangaren och är ute vid startplatsen och inte orkar gå 700 meter
- till okänd ort vid utelandning: många kilometer blir det

Övriga observerade utsläppsaktiviteter

- tomgångskörning – förekommer i klubben
- bilen mellan fältet och klubbstugan, ca 800 m, ganska vanligt
- gräsklippning av fältet med traktor, regelbundet om det inte är torra
- skrotbil som fältbil istället för batteridrivna golfbilar (vi har golfbilar)

Första slutsats

- att äga plan har inneburit en väsentlig ökning av våra bilrelaterade koldioxidutsläpp (> 700 kg per år, ca 43% första året)

Vi segelflygare slår oss gärna för bröstet när man pratar om miljövänliga fritidssysselsättningar, men:

- kan det vara så att sportbilshobbyn är mer miljövänlig än segelflyget?

SSF = Svensk sportbilsförbundet?

Första slutsats forts

- segelflyghobbyn, oavsett eget plan eller inte, genererar en massa transporter

Är det kanske....?

...lika bra att äga en sommarstuga istället?

Eller, kan segelflygandet vara en konkurrenskraftig miljövänlig och klimatsmart hobby?

Bara man tänker lite?

Segelflyg – en aktivitetsinducerande hobby

Segelflygsemester i Sverige (och Europa)

- häng flygplanssläpet på bilen och bila runt

Segelflygsemester utomlands

- 11 000 km (x2) flygresor Namibia

Tävling utomlands

- 1 800 km (x2) med bil till Slovakien

Segelflyg – en snabb livscykelanalys

Etablerade branschverktyg för LCA

- Programvara: SimaPro 9.0.0.49
- Databas: Ecoinvent 3.5

Tre exempel:

- klubbpiloten
- tävlingspiloten
- livsnjutaren

Klubbpiloten – flyger hemma

Aktivitet			Förutsättningar
Resa till klubben	40 km t-o-r		75h per år på planet, 75 starter (1h/start)
Bogsering/startmetod	6 liter 100LL		10 min bogs, 60 l/h Pawnee
Tvätt/UH daglig	5 liter H2O		Livslängd plan: 3 000h / 40 år
Flygtid	1h		

Tävlingspiloten – 7 tävlingsdagar Slovakien

Aktivitet	Förutsättningar	
Resa tävling 1 800 km * 2	3 600km	
Bogsering Pawnee eller motsvarande	6 liter 100LL	
Tvätt samma	5 liter H2O	
Vax 0,1 L		
Kapell 20kg a 20d/år och 10 år		
Bilkörning fält	6*1km/dag	
Flygtid	4h/flygdag	

Livsnjutaren – 7 flygdagar Namibia

Aktiviteter	Förutsättningar	
Flygresor 1 1000km *2 + hyrbil tot 1 000km		
Bogsring pawnee	6 liter 100LL	
Tvätt samma	5 liter H2O	
Vax 0,1 L		
Kapell 20kg a 20d/år och 5 år		
Bilkörning fält	4*1km/flygdag	
Flygtid	7h/flygning	
7 flygdagar		

Mellan tummen och pekfingret

Tot CO2-ekv per flygning	Kg CO2-ekv/flygning	Kg CO2-ekv/h
Scenarion:		
Klubbpilot 1h	29,9	29,9
Tävlingspilot Slovakien 4h	231	57,75
Livsnjutare Namibia 7h	511	73

Om vi jämför med matkonsumtion

1 kg nötkött => 23 - 39 kg CO₂: (<https://www.livsmedelsverket.se/matvanor-halsa--miljo/miljo/miljosmarta-matval2/kott/>)

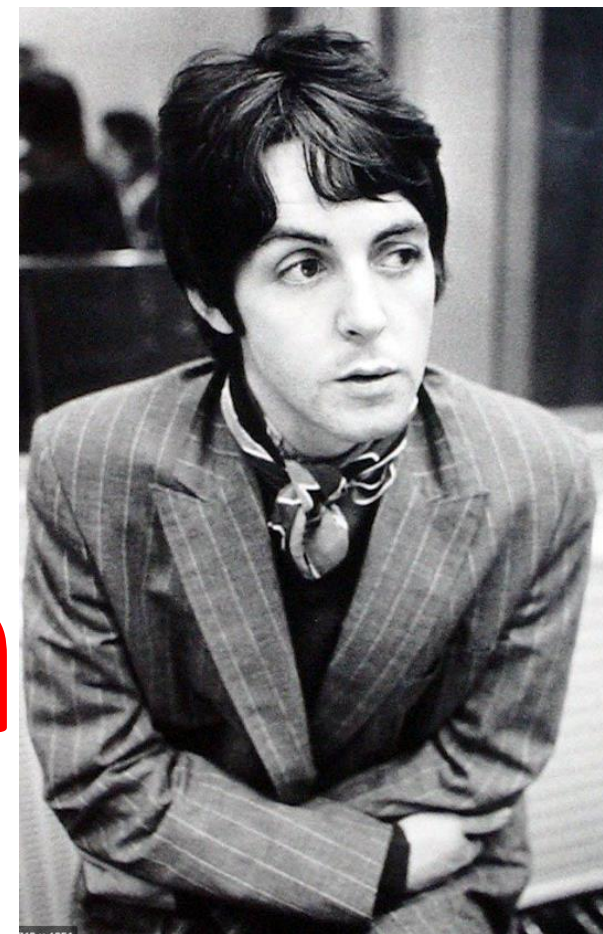
En timme klubbpilotflygning (29,9 kg CO₂) = fem 200-grams hamburgare

50 - 55 kg kött per år och person (Livsmedelsverket)

Ca 1 500 kg CO₂ från nötköttskonsumtion per år och person:

- 21 timmar/3 flygdagar (511 kg CO₂ per 7 timmarsflygning) i Namibia

Så, hur blir man en klimatsmart pilot?

Bli vegetarian

Har vi en klimatsmart bogsering?

Pawnee och Super Cub:

- gamla törstiga motorer – jämför med Dynamic WT9 och Super Dimona (som dessutom är tystare)

Behöver vi dessa kraftiga maskiner?

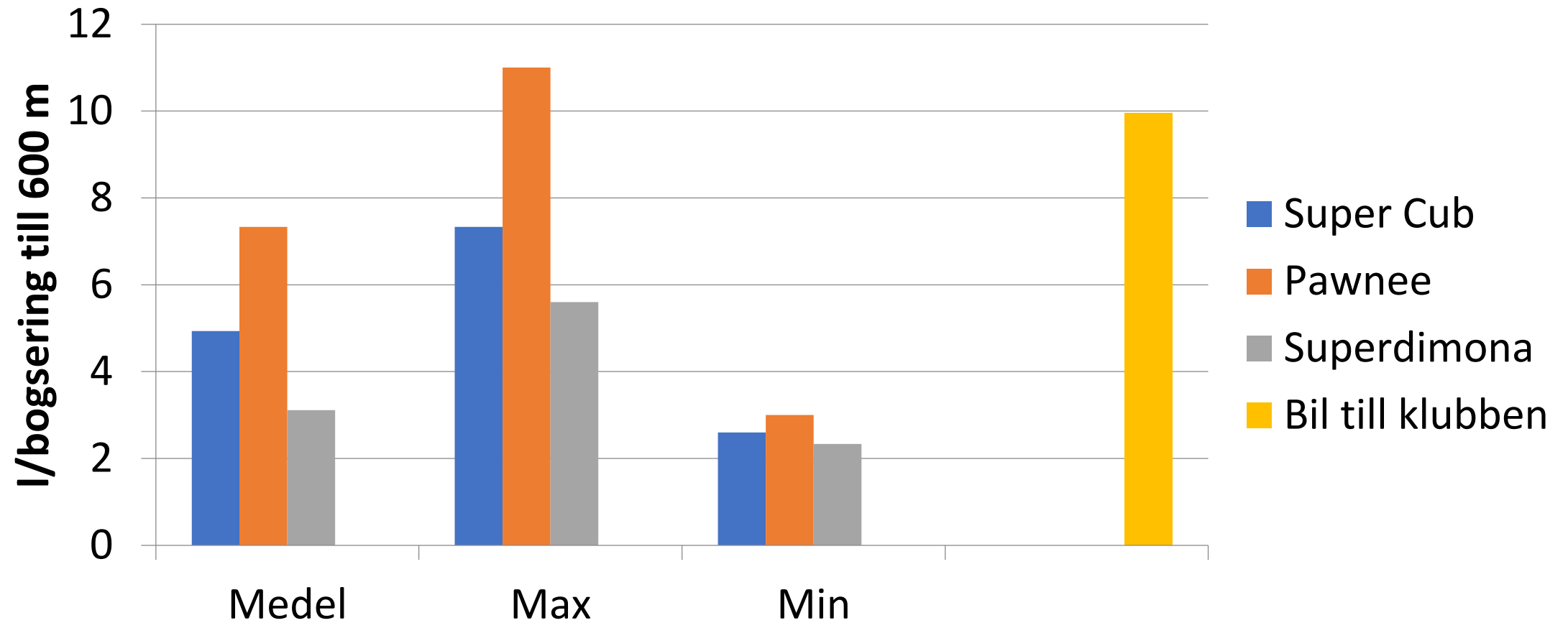
- ja, korta gräsfält där man snabbt måste komma upp i luften
- vattentankade plan
- plan med hög vingbelastning (är detta rimligt?)

Bogsering forts

En Pawnee drar 60 liter i timmen, en Super Cub 40 liter.

Super Dimona drar 27 liter per timme vid bogsering.

Bogsering Långtora

Klimatsmart flygande på klubbnivå

Lågt hängande frukter att plocka:

- se till att organisera samåkning
- sov över istället för att åka hem (kräver en fungerande infrastruktur)
- samordna matinköp
- låt bli att köra bil på fältet
- cykla och promenera
- se till att klubben har en miljöpolicy och en värdegrund

Klimatsmart flygande på klubbnivå forts

Att fundera på:

- ska klubben ha en hårdgjord bana?
- finns det klubbar med hårdgjorda banor som är lättillgängliga där man kanske borde flyga istället?
- alla klubbplan är utrustade med hemflygningsmotorer för att reducera antalet utelandningar som kräver hämtning?

Klimatsmart flygande på klubbnivå, final

Är det rimligt att upprätthålla en verksamhet på ett gräsfält långt ute i bushen, om det finns klimatsmartare alternativ?

Tankeexperiment, Stockholms segelflygklubb drar till Arboga:

- G-luft 😊
- asfalterad bana och bogsering med en Dynamic WT9
- nära till kommunikationer (både med samåkningsbil och med kollektiva färdmedel)
- nära till bra övernattnig

När lönar sig detta tankeexperiment klimatmässigt?

Klimatsmart flygande på individnivå

Praktisera lite egen klimatkompensation:

- ät mer vegetariskt
- konsumera mindre
- dra ner på antalet resor, åk kommunalt/kollektiv/skaffa elcykel
- reflektera över den egna livsstilen och dess klimatpåverkan
 - är den en rättighet?
 - är det en identitetsfråga?

Så att vår flyghobby ska kunna stå sig väl i jämförelse med andra aktiviteter, bra eller hur?

Till slut

Att vara klimatsmart är att tänka enligt principen många bäckar små, vi behöver och måste bidra även om ”kineserna är värre”.

För hur skulle det annars se ut?